

Viborg, den 8. september 2010

Aftale om Budget 2011 for Region Midtjylland

Mellem Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Venstre og Poul A. Christensen (uden for partierne) er der indgået aftale om budget 2011 for Region Midtjylland.

1. Indledning

Der har gennem længere tid været betydeligt fokus på sundhedsområdets økonomiske situation. Det er helt afgørende, at der er økonomisk balance i 2011 og i årene fremover. Dette er afgørende, dels fordi regionens likviditet ganske enkelt ikke tillader større udgifter, end der er indtægter til, og dels fordi der i økonomaftalerne for 2010 og 2011 mellem regeringen og Danske Regioner lægges afgørende vægt på, at den afsatte udgiftsramme ikke overskrides - hverken i budgettet eller i regnskabet.

Økonomaftalen 2011 lægger hovedvægten på klassisk rammestyring. Der skal således gennemføres en skarpere økonomisk styring og prioritering i regionerne, herunder at der er tydelig prioritering af og et fast loft over aktivitetsudviklingen. Der er en fælles anerkendelse af, at der er brug for flere tiltag, som blandt andet begrænser udgiftsvæksten til ny dyr medicin og nye behandlinger.

Derfor er budskabet til hospitalsledelserne, at de tildelte budgetter i 2010 og 2011 og fremover skal holdes. Det er endvidere et vilkår, at hvis der kommer uforudsete udgiftsstigninger på ustyrbare udgiftsområder, f.eks. til ny dyr medicin og nye behandlinger, patientskadeforsikringer og praksissektoren, så skal de håndteres af fællesskabet ved kompenserende besparelser.

Der lægges vægt på, at der på alle niveauer, hvor der er delegeret budgetansvar, gennemføres systematiske og månedlige vurderinger af økonomien. Det forventes, at der tages de nødvendige skridt med henblik på at opnå budgetbalance. Initiativer, der ændrer på det politisk vedtagne aktivitets- og serviceniveau, skal forelægges til godkendelse i regionsrådet.

På vanskeligt styrbare områder, herunder praksisområdet, ny dyr medicin og nye behandlinger, udvidet frit valg, behandlinger over regionsgrænser, patientskadeerstatninger og respiratorpatienter, skærpes økonomiopfølgningen, således at der udarbejdes månedlige prognoser for økonomien. Direktionen skal sikre, at der hurtigst muligt udarbejdes en plan for håndteringen af kompenserende besparelser, hvis der opstår økonomiske ubalancer.

De nuværende principper for økonomi- og aktivitetsstyringen i Region Midtjylland skal vurderes. Budgettet til en række vanskeligt styrbare udgifter til ny dyr medicin, nye behandlinger, udvidet frit valg, behandling over regionsgrænser og patientskadeerstatninger samt en række udgifter til efteruddannelse, medicoteknisk udstyr mv. er placeret på sundhedsområdets fælleskonti (somatikken). Fordele og ulemper ved en højere grad af decentralisering til de somatiske hospitaler skal vurderes. Regionsrådet forelægges ved udgangen af 1. kvartal 2011 en nærmere udredning heraf.

2. Sundhedsområdet

Regionsrådet fastlagde den 23. juni 2010 de foreløbige budgettrammer for 2011. Forligspartierne anerkender, at de foreløbige budgettrammer for 2011 fastholdes i budget 2011.

I aftalen om de foreløbige budgettrammer for 2011 er der forudsat gennemført besparelser på 284 mio. kr. på sundhedsområdet og i administrationen. Disse besparelser gennemføres som planlagt, dog med en mindre ændring af den audiologiske funktion i Grenaa.

I spareplanen fra Århus Universitetshospital, Århus Sygehus indgik et forslag om lukning af den audiologiske funktion i Grenå og overførsel af aktivitet til Regionshospitalet i Randers og til Århus Sygehus. Besparelsen er på 180.000 kr.

Århus Universitetshospital, Århus Sygehus har udarbejdet et alternativt forslag, hvori funktionen opretholdes med et mindre aktivitetsomfang end i dag og i et omfang, der svarer til halvdelen af udgiften. Besparelsen vil herefter udgøre 90.000 kr. De resterende 90.000 kr. findes via andre besparelser på Århus Sygehus.

3. Prioritering af 11 mio. kr.

Der er reserveret en pulje på 11 mio. kr. til budgetforligsdrøftelserne. Denne pulje udmøntes på følgende måde:

Kommunikation om akutberedskabet

Der er et stort behov for en informationskampagne om akutberedskabet i Region Midtjylland. Når de endelige planer foreligger, tilrettelægges en bredt anlagt informationskampagne i 2011 med blandt andet husstandsomdelte foldere, annoncer i aviser og dagblade, informationsmaterialer til læger m.fl.

Der afsættes 1 mio. kr. til informationskampagne om akutberedskabet i Region Midtjylland.

Etablering af et nyt psykiatrisk sengeafsnit i Risskov

Der har gennem flere år været en meget høj belægning på flere psykiatriske sengeafdelinger. Der etableres et nyt sengeafsnit med 16 senge på Århus Universitetshospital, Risskov til primært skizofrene patienter, som har en meget udadreagerende adfærd. Målgruppen vil endvidere være patienter med personlighedsforstyrrelser eller selvskadende adfærd.

Der bliver tale om en specialiseret afdeling, som skal have regionsfunktion.

Det nye sengeafsnit etableres i et nuværende retspsykiatrisk sengeafsnit, som af sikkerhedsmæssige årsager ønskes flyttet til en placering tæt på de øvrige retspsykiatriske afsnit. Der afsættes følgende rammer til anlæg i forbindelse med flytning af et retspsykiatrisk sengeafsnit og drift af den nye specialafdeling:

Mio. kr. 2011-P/L	Budget 2011	Budgetoverslagsår 2012 – 2014
Budgetramme:		
• Anlæg	20	
• Drift	10	20
I alt, anlægs- og driftsbudget	30	20
Finansiering:		
Prioritering ved budgetforlig 2011	8	8
Tilsagn fra staten om tilskud til anlæg i 2011	11,8	
Udvidet behandlingsret for psykisk syge voksne	10,2	12
I alt finansiering	30	20

Anlægs- og driftsbudgettet finansieres ved midler via lov- og cirkulæreprogrammet 2009, som er tildelt regionerne til den udvidede behandlingsret for psykisk syge voksne med 10,2 mio. kr. i 2011 og 12 mio. kr. i 2012 og fremover. Staten har givet tilsagn om støtte til anlæg inden for det retspsykiatriske voksenområde, og under forudsætning af statens godkendelse kan der afsættes 11,8 mio. kr. til anlæg i 2011.

Endelig afsættes 8 mio. kr. i budgetforliget til drift af den nye specialafdeling.

Styrkelse af palliative teams – omsorg for døende

Kræftplan III vil blandt andet have fokus på forebyggelse, rehabilitering og palliation.

Der er behov for, at der sikres en opsamling af viden og erfaring om den palliative indsats, og at der gennemføres en regional uddannelsesplan for det palliative område overfor primærsektoren og øvrige hospitalsafdelinger.

Til styrkelse af den palliative indsats afsættes 2 mio. kr.

4. Reservepulje

Der henlægges til kassen en reservepulje på 37 mio. kr. Formålet med reservepuljen er at kunne imødegå eventuelle udgifter ud over budgetforudsætningerne i 2011 på en række vanskeligt styrbare områder, herunder praksissektoren, ny dyr medicin og nye behandlinger, udvidet frit valg, behandling over regionsgrænser, patientskadeerstatninger, respiratorpatienter,

Reservepuljen finansieres ved reduktioner på i alt 20 mio. kr. i en række centrale puljer og ved besparelser på transport- og logistikområdet mv. på 17 mio. kr.

De centrale puljer til har forskellige formål som f.eks. fælles uddannelses initiativer, forskning, samarbejde med kommuner og samarbejde med praksissektoren. I forhold til det fremskrevne budget 2010 sker der følgende reduktioner i de afsatte puljer:

Mio. kr. – 2011-priser	Fremskrevet Budget 2010	Budget-reduktion 2011	Budget 2011
Område:			
Center for Folkesundhed: Forskningsfonden	30,3	-3,0	27,3
Kommunesamarbejde og kommuneaftaler: Kommunepuljen	16,7	-2,8	13,9
Direktionspuljen	2,7	-1,0	1,7
Lægers kliniske videreuddannelse	61,7	-1,5	60,2
Udviklingspuljen primær sundhed	14,0	-5,7	8,3
Uddannelse af øvrigt personale	9,5	-6,0	3,5
I alt	134,9	-20,0	114,9

I bilag 1 er beskrevet formål med og konsekvens af reduktion af puljerne.

Det vurderes, at der gennem konkurrenceudsættelse og bedre koordinering er et væsentligt sparepotentiale på transport- og logistikområdet mv., som kan realiseres i løbet af 2011 og 2012. Der afsættes et sparemål på 17 mio. kr. i 2011.

5. Socialområdet

Forligspartierne tilslutter sig anbefalingen fra Kontaktudvalget den 27. august 2010 om, at der gennemføres en generel reduktion af taksterne, som hver driftsherre gennemfører, ved reduktion af de bagvedliggende udgiftsbudgetter med 5 %. Takstreduktionen gælder som et gennemsnit for den enkelte driftsherres samlede takstbærende tilbud. Region Midtjyllands sikrede institutioner Koglen og Grenen er ikke omfattet af den anbefalede takstreduktion.

6. Regional Udvikling

I forbindelse med budgetforliget for 2009 blev der som følge af forringede vilkår for den kollektive trafik gennemført en samlet besparelse på gennemsnitlig 85,8 mio. kr. i 2009 – 2012. Heraf blev 55,8 mio. kr. af besparelsen gennemført på erhvervsudvikling, jordforurening, kultur og uddannelse.

Forligspartierne var enige om, at hvis det lykkedes Danske Regioner at skaffe ekstra penge til kollektiv trafik og/eller øges billetindtægterne, skulle midlerne først anvendes til at tilbageføre besparelser vedrørende erhvervsudvikling, jordforurening, kultur og uddannelse.

Imidlertid er de økonomiske vilkår for den kollektive trafik siden da blevet væsentlig bedre, og der er derfor i forhold til de oprindelige forudsætninger en mindreudgift, der er opgjort til 46,5

mio. kr. i 2010 og 47,5 mio. kr. i 2011 og fremover. Der er herefter gennemført følgende tekniske ændringer:

Løbende priser Mio. kr.	2010	2011	2012- 2014
Udmøntet pulje pr. år	46,5	47,5	47,5
Merindtægt Trafikplan Århus		1,0	2,0
Større besparelser (trafikstyregruppens beregninger)		1,0	2,0
Besparelser på Midttrafiks administration		0,5	1,0
Gevinst ved omlægning af pensionstilskud til DUT-kompensation		2,5	2,5
Pulje til rådighed	46,5	52,5	55,0
Rest fra tidligere pulje	-13,7		
Reduktion af sparebehov hos Midttrafik		-6,8	-13,6
Crossborder		-7,0	-7,0
Ekstra PL-regulering i nye kontrakter		-6,4	-6,4
Engangsudgifter vedrørende Trafikplan Århus	?		
Restbeløb til fordeling	?	32,3	28,0

Det bemærkes, at en del af tallene er skønnede, hvorfor der kan forekomme reguleringer af restbeløbet til fordeling.

Forligspartierne er enige om, at der afsættes en reservepulje til kollektiv trafik på 10 mio. kr. i 2011 og fremover, og at restbeløbet fordeles som vist i nedenstående tabel.

Løbende priser Mio. kr.	2011	2012- 2014
Reservebeløb til kollektiv trafik	10	10
Erhvervsudvikling	11,3	9,1
Jordforurening	4,5	3,0
Kultur	3,0	3,0
Uddannelse	3,5	2,9
Fordeling af restbeløb	32,3	28,0

I forbindelse med gennemførelse af trafikplanen for Århus forventes det, at der kommer engangsudgifter til selvbilletteringsudstyr mv. Der er enighed om, at disse merudgifter finansieres af det forventede overskud på den kollektive trafik i 2010. Restbeløbet tilbageføres til erhvervsudvikling, jordforurening, kultur og uddannelse jf. den oprindelige besparelsesnøgle eksklusiv midler til personale, RUP og konsulenter.

Forligspartierne vil være opmærksomme på det særlige satsningsområde Energi og Miljø.

7. Salg af bygninger

Region Midtjylland planlægger frasalg af en række hospitalsbygninger.

Indtægter ved frasalg tilføres kassebeholdningen med henblik på at styrke regionens likviditet. Der kan dog være behov for, at en andel af salgsindtægterne anvendes til finansiering af anlægsbyggerier i forbindelse med akutplanen, hospitalsplanen og sundhedsplanen.

8. Hensigtserklæringer

a. Krav om praktikpladser i forbindelse med udbud

Et stigende antal unge på erhvervsuddannelserne oplever, at det ikke er muligt at få en praktikplads blandt andet indenfor håndværksfagene. Dette kan medføre mangel på arbejdskraft om få år. Der ønskes gennemført en ekstra indsats for at få oprettet flere praktikpladser.

Ved udbud af tjenesteydelser og ved byggeudbud er der under visse betingelser mulighed for, at der kan opstilles kontraktkrav i form af sociale klausuler til den tilbudsgiver, som vinder en given opgave. Der ønskes udformet sociale klausuler ved udbud af tjenesteydelser og ved byggeopgaver i Region Midtjylland, som tager sigte på oprettelse af flere praktikpladser, hvor et sådant krav er sagligt velbegrunderet.

Udformningen af sociale klausuler skal ske inden for rammerne af EU-udbudsregler og Konkurrencestyrelsens vejledning om sociale klausuler. Administrationen udarbejder hurtigst muligt administrative retningslinjer til brug for vurderingen af, hvornår sociale klausuler med krav om oprettelse af praktikpladser sagligt kan begrundes. De administrative retningslinjer forelægges regionsrådet til godkendelse.

b. Fremrykning af planlægningsarbejdet for flytning af Århus Universitetshospital, Risskov til Det Ny Universitetshospital, Skejby

Forligspartierne er enige om at fremrykke planlægningsarbejdet med flytning af Århus Universitetshospital, Risskov til DNU, Skejby med henblik på etablering af det fornødne grundlag for eventuelt at fremrykke udflytningen af Risskov til Skejby mest muligt.

Det forventes, at der ultimo 2010 vil foreligge tilbagemelding fra regeringens Rådgivende Udvalg vedrørende regionsrådets ansøgning om midler fra Kvalitetsfonden til udflytning Risskov til Skejby. Forligspartierne forventer, at der afsættes midler fra Kvalitetsfonden til projektet. Forligspartierne vil dog sikre sig, at der – uanset hvornår tilbagemelding fra Det Rådgivende udvalg foreligger, og uanset om Regionens ansøgning imødekommes helt eller delvist – tages skridt til planlægningsmæssigt at forberede udflytningen.

Forligspartierne er derfor enige om, at der udarbejdes et mere uddybende plangrundlag for udflytningen af psykiatrien til DNU. Ud af anlægsreserven reserveres der 1 mio. kr. til at igangsætte planlægningsarbejdet vedrørende udflytning af Risskov.

Planlægningsgrundlaget skal omfatte en udredning af det fysiske plangrundlag, skitseforslag og tidsplan. Herudover skal planlægningsgrundlaget indeholde et uddybende udgiftsoverslag samt forslag til forskellige finansieringsmodeller, såfremt ansøgningen til Kvalitetsfonden ikke imødekommes helt eller delvist. Endelig skal planen indeholde en uddybende plan for det faglige grundlag for udflytningen, ligesom planen skal indeholde forslag om den faglige indretning og dimensionering af et nyt psykiatrisk universitetshospital. I forhold til det nærmere faglige planlægningsgrundlag skal det særligt udredes hvilke fordele, ulemper og potentialer, der ligger i at etablere retspsykiatrien i særlige bygningsmæssige rammer fysisk uafhængige af den øvrige del af det nye psykiatriske universitetshospital, enten i Skejby eller andetsteds i regionen – og gerne i en hurtigere takt end den øvrige psykiatri.

Det er DNU's projektafdeling, der med reference til direktionen er ansvarlig for udarbejdelse af det fremrykkede planlægningsgrundlag, i tæt samarbejde med en følgegruppe med repræsentanter fra psykiatrien. For så vidt angår arbejdet med beskrivelse af forskellige finansieringsmodeller udarbejdes dette i tæt samarbejde med Koncernøkonomi. Det forventes, at regionsrådet inden udgangen af januar kan forelægges forslag til en bevilling for arbejdet, ligesom det endelige plangrundlag forudsættes færdigudarbejdet senest primo august 2011 med henblik på, at det kan indgå i regionsrådets budgetdrøftelser for 2012.

Det skal vurderes, hvilke handlemuligheder der er for sikring af de nuværende bygninger i retspsykiatrien, indtil nybyggeri kan tages i brug.

c. Yderligere hjemtrækninger fra Region Syddanmark

I forbindelse med budget 2009 og 2010 har regionsrådet truffet beslutning om en lang række hjemtrækningsprojekter fra de øvrige regioner.

Region Midtjylland har hidtil haft et stort forbrug i Region Syddanmark, specielt med patienter fra Horsens-Hedensted området. En række hjemtrækningsprojekter er igangsat og er begyndt at kunne ses på forbruget. Senest har Århus Universitetshospital, Århus Sygehus igangsat hjemtrækning af onkologiske patienter.

Der er dog fortsat et meget højt forbrug i Region Syddanmark, hvorfor det foreslås, at der foretages yderligere hjemtrækninger, eksempelvis indenfor onkologi, hæmatologi og ortopædkirurgi. For at dette vil kunne lykkes, skal der etableres nogle behandlingstilbud, som betyder, at patienter fra Region Midtjylland vælger disse.

Der vil være behov for at inddrage hospitalerne for at sikre den nødvendige kapacitet og almen praksis med henblik på at sikre god information og ændring af henvisningsmønstre i forbindelse med den konkrete tilrettelæggelse af hjemtrækningsprojekterne. Sagen forelægges regionsrådet i 4. kvartal 2010. I den forbindelse forelægges der en vurdering af det mulige økonomiske provenu. Nettoprovenuet ved hjemtrækning tilføres kassen.

d. Center for energiteknologier

Region Midtjylland har en særdeles stærk erhvervmæssig styrkeposition indenfor vindmølleindustrien og biomasseområdet. En række af verdens førende vindmøllefabrikanter har produktion og/eller udviklingsafdelinger i regionen.

Vindmøllefabrikanterne og deres leverandørvirksomheder oplever i disse år en stadig stigende global konkurrence i et hastigt voksende marked. For at bistå industrien med dens udvikling vil Region Midtjylland fokusere på industriens efterspørgsel af kompetencer på alle niveauer. En række underleverandører vil skulle etablere sig på oversøiske markeder. Det fordrer, at virksomhederne har de rette medarbejdere med nødvendige kompetencer for at kunne det.

Der vil også blive behov for at fokusere på relaterede energi- og lagringsteknologier i de kommende år, herunder brint- og brædselscelleteknologi, solceller og bølgekraft m.m.

Regionsrådet vil arbejde på, at der etableres et center i relation til Århus Universitet i Herning, som arbejder med el-relaterede energiteknologier. Centret vil rette sig mod leverandørerne til vindmølleindustrien og virksomheder, som beskæftiger sig med brintteknologi. Første skridt vil være en indlejring af HIRC på HIH-Århus Universitet. Regionsrådet vil arbejde på, at der afsættes 750.000 kr. om året i to år til opstart af centret med udgangspunkt i HIRC.

e. Det præhospitale område

Der udarbejdes i efteråret 2010 en evaluering af effekten og kvaliteten af de præhospitale ordninger i Region Midtjylland. Evalueringsrapporten forelægges regionsrådet ultimo 2010.

Der tages herefter stilling til behovet for ændringer i serviceniveauet i de enkelte ordninger, idet der i øvrigt henvises til akutforliget, hvoraf det fremgår, at der skal være døgndækkede akutbiler ved alle fælles akutmodtagelser.

Eventuelle merudgifter skal finansieres ved kompenserende besparelser inden for sundhedsbudgettet.

f. Turisme

Regionsrådet vil arbejde for, at turisme bliver en af den kommende erhvervsudviklingsstrategis særlige satsningsområder.

g. Den regionale udviklingsplan

Forligspartierne tilkendegiver, at der i den kommende regionale udviklingsplan vil blive sat fokus på udkantsproblematikken med forslag, der kan støtte væksten i disse områder.

h. Produktivitet i psykiatrien

Forligspartierne afventer tilbagemelding på sidste års hensigtserklæring vedrørende forøgelse af den direkte patienttid i psykiatrien, og ønsker i den sammenhæng aktivitets- og produktivitsudviklingen i psykiatrien inddraget i tilbagemeldingen.

i. Politiske temadrøftelser

Der iværksættes politiske temadrøftelser på åbne møder om emner inden for eksempelvis specialiseringen inden for det lægefaglige område, psykiatrien og økonomien.

Bilag 1. Forudsatte reduktioner af en række centrale puljer i 2011

Der gennemføres en reduktion af en række centrale puljer på i alt 20 mio. kr.

Mio. kr. – 2011-priser	Fremskrevet Budget 2010	Budget-reduktion 2011	Budget 2011
Område:			
Center for Folkesundhed: Forskningsfonden	30,3	-3,0	27,3
Kommunesamarbejde og kommuneaftaler: Kommunepuljen	16,7	-2,8	14,9
Direktionspuljen	2,7	-1,0	1,7
Lægers kliniske videreuddannelse	61,7	-1,5	60,7
Udviklingspuljen primær sundhed	14,0	-5,7	8,3
Uddannelse af øvrige personale	9,5	-6,0	3,5
I alt	134,9	-20	114,9

Center for Folkesundhed: Forskningsfonden

Der er i 2011 disponeret ca. 10,3 mio. kr. til blandt andet forskningsstipendier.

De resterende ca. 20 mio. kr. planlægges anvendt med ca. halvdelen til Universitetshospitalerne og ca. halvdelen til Regionshospitalerne. Der arbejdes med formulering af en strategi for større inddragelse af regionshospitalerne i forskningen.

Center for Folkesundhed udmønter en besparelse på 3 mio. kr. i 2011 og fremover.

Kommunesamarbejde, Kommunepuljen

Midlerne anvendes til løbende samarbejde med kommunerne, herunder fælles initiativer omkring sundhedsaftaler og konkrete projekter.

Der er disponeret 14,9 mio. kr. af puljen i 2011.

Kommunepuljen reduceres med 2,8 mio. kr.

Direktionspuljen

Der er afsat midler til blandt andet ledelsesinitiativer og som fleksible ressourcer til at understøtte aktiviteter, analyser og lignende på tværs af afdelinger og driftsenheder.

Direktionspuljen reduceres med 1 mio. kr.

Lægers kliniske videreuddannelse

Der er en pulje på 61,7 mio. kr., som hovedsageligt anvendes til udmøntning af regler i bekendtgørelse for lægers videreuddannelse og til finansiering af initiativer, der er aftalt mellem Region Nordjylland og Region Midtjylland.

Der er afsat 6,5 mio. kr. til nyudvikling og forbedring af videreuddannelsen i Region Midtjylland. Midlerne er ikke regelbundne, men der er dog i 2011 disponeret ca. 5 mio. kr.

Puljen til lægers kliniske videreuddannelse reduceres med 1,5 mio. kr. i 2011 og fremover.

Udviklingspuljen primær sundhed

Puljen anvendes til nye tiltag, herunder rekruttering og fastholdelse, rationaliseringsprojekter, kvalitets- og udviklingstiltag inden for praksissektoren samt støtte til forskningsinitiativer. Der er aktuelt disponeret ca. 8 mio. kr. i 2011.

Der er herudover ønsker om, at der tages en række initiativer om forskning i den primære sektor. Der skal afsættes midler hertil inden for puljens ramme.

Udviklingspuljen primær sundhed reduceres med 5,7 mio. kr.

Pulje til uddannelse af øvrige personalegrupper

Midlerne anvendes til efteruddannelse af sundhedsfagligt personale på hospitalerne. Der er for 2011 disponeret over ca. 3,5 mio. kr. Der er i øvrigt ingen bindinger på denne pulje.

Puljen til uddannelse af øvrige personalegrupper reduceres med 6 mio. kr.

Viborg, den 8. september 2010

På vegne af partierne:

Socialdemokratiet	
Det Radikale Venstre	
Konservative Folkeparti	
Socialistisk Folkeparti	
Dansk Folkeparti	
Venstre	
Poul A. Christensen (Uden for partierne)	